

**UJEDINJENE
NACIJE**

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-04-75-T
Datum: 18. juli 2013.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM

U sastavu: sudija Guy Delvoie, predsjedavajući
sudija Burton Hall
sudija Antoine Kesia-Mbe Mindua

Sekretar: g. John Hocking

Nalog od: 18. jula 2013. godine

TUŽILAC

protiv

GORANA HADŽIĆA

JAVNO

**NALOG O ZAKLJUČENJU DOKAZNOG POSTUPKA TUŽILAŠTVA,
POSTUPKU NA OSNOVU PRAVILA 98bis I PRIPREMI I POČETKU
DOKAZNOG POSTUPKA ODBRANE**

Tužilaštvo:

g. Douglas Stringer

Obrana Gorana Hadžića:

g. Zoran Živanović

g. Christopher Gosnell

Prevod

1. **OVO PRETRESNO VEĆE** Međunarodnog suda za krivično gonjenje lica odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine (dalje u tekstu: Međunarodni sud) *ex proprio motu* izdaje ovaj Nalog kako bi regulisalo sledeću fazu postupka u gorenavedenom predmetu u periodu od zaključenja dokaznog postupka tužilaštva do početka dokaznog postupka odbrane.

A. Istorijat

2. Na početku, Veće naglašava da još nije poznato da li će se voditi postupak na osnovu pravila 98*bis*, odnosno dokazni postupak odbrane. Uprkos tome, Veće smatra da je u interesu pravičnog, ekspeditivnog i efikasnog suđenja da se izvrše pripreme za ove postupke, za slučaj da do njih dođe.

3. Dana 8. jula 2013. godine, Veće je obavestilo strane u postupku o svojim planovima za predstojeće faze suđenja, uključujući završetak dokaznog postupka tužilaštva, eventualne postupke na osnovu pravila 98*bis*, i pripremu i početak eventualnog dokaznog postupka odbrane.¹

4. Dana 11. jula 2013. godine, predstavnik Pretresnog veća se sastao sa stranama u postupku na konferenciji na osnovu pravila 65*ter* kako bi razmotrili predstojeće faze suđenja, a posebno kako bi se stranama u postupku dala prilika da iznesu svoje argumente u vezi s planovima Veća o kojima su obavješteni 8. jula 2013. godine. Pretresno veće je uzelo u obzir argumente strana u postupku pri donošenju dolenavedenog Naloga.

B. Zaključenje dokaznog postupka tužilaštva

5. Tužilaštvo je obavestilo Veće i odbranu da očekuje da će svog poslednjeg svedoka pozvati do sredine septembra 2013. godine, u zavisnosti od još nerešenog pitanja u vezi s prisustvom jednog svedoka (GH-002). Veće smatra da će se dokazni postupak tužilaštva smatrati zaključenim (a) nakon završetka svedočenja poslednjeg svedoka tužilaštva ili nakon što tužilaštvo iskoristi vreme koje mu je dodeljeno za izvođenje

¹ *E-mail* Veća upućen stranama u postupku, 8. jul 2013.

Prevod

dokaza,² ili (b) nakon što Veće izda odluku po posljednjem zahtevu u vezi sa dokazima – u zavisnosti od toga koje je kasnije.

6. Na konferenciji na osnovu pravila 65ter, tužilaštvo je od Pretresnog veća zatražilo smernice u vezi s rokom za podnošenje svog zahteva za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svedoka. Veće će naložiti tužilaštvu da podnese eventualni zahtev za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svedoka najkasnije do 30. septembra 2013. godine. Strane u postupku se podsećaju da je takav zahtev nastao kako bi pospešio sudsku ekonomičnost, a ne da bi služio kao "trojanski konj" kojim bi se dokazi koji inače nisu prihvatljivi uvrstili u spis.³ Pored toga, prilikom podnošenja zahteva za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svedoka, potrebno je koristiti format "Microsoft Excel Spreadsheet" koji će sadržati sledeće informacije podeljene u odvojenim stupcima: (a) opis dokumenata, (b) autentičnost dokumenata, (c) relevantnost i dokazna vrednost dokumenata, i (d) upućivanje na paragrafe Optužnice i *pretpretresnog podneska* za koje se tvrdi da su dokumenti relevantni.⁴

C. Postupak na osnovu pravila 98bis

7. Pravilo 98bis Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik), naslovljeno "Donošenje oslobađajuće presude", predviđa da "[p]o završetku izvođenja dokaza optužbe, pretresno veće će usmenom odlukom, nakon što sasluša argumente strana, donijeti oslobađajuću presudu po bilo kojoj od tačaka optužnice ukoliko nema dokaza koji mogu biti osnova za osudu".

8. Odbrana bi trebalo da u završnim nedeljama dokaznog postupka tužilaštva obavesti tužilaštvo i Veće o svojoj nameri da podnese zahtev na osnovu pravila 98bis. Veće će dalje izneti raspored za pretres u vezi s takvim eventualnim zahtevom. Ukoliko takav zahtev bude podnesen, Veće očekuje od odbrane da iznese konkretne prigovore i konkretne argumente na kojima se temelje ti prigovori. Od tužilaštva se pak očekuje da

² Veće primećuje da tužilaštvo ima vremensko ograničenje za ukupno izvođenje svojih dokaza i da bi iskorištavanje tog vremena moglo signalizirati završetak dokaznog postupka tužilaštva. V. Odluka o primeni pravila 73bis, 15. oktobar 2012. godine, par. 3, 5(a); Odluka po zahtevu tužilaštva za dodatno vreme za okončanje izvođenja dokaza, 24. april 2013. godine.

³ Nalog u vezi sa smernicama za postupak za vođenje suđenja, 4. oktobar 2012. godine, Dodatak, par. 9.

⁴ Nalog u vezi sa smernicama za postupak za vođenje suđenja, 4. oktobar 2012. godine, Dodatak, par. 8.

iznese detaljan i precizan odgovor, u kojem će se pozvati na konkretne dokumente ili iskaze svedoka. Veće neće prihvatati nikakve pismene podneske.

D. Priprema i početak dokaznog postupka odbrane

9. Veće podseća da članovi 20 i 21 Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut) zahtevaju od Veća da osigura pravično i ekspeditivno suđenje i da pruži odgovarajuće vreme i uslove za pripremu odbrane optuženog. Veće primećuje da su

[o]ptuženi obavezni da izvođenje svojih dokaza planiraju i pripremaju na osnovu svih optužbi iz optužnice, a ne samo onih koje eventualno ostanu nakon što Veće donese odluku po zahtevima na osnovu pravila 98bis. Takva priprema iziskuje da veći deo posla već bude obavljen pre donošenja odluke na osnovu pravila 98bis, zapravo još u pretpretresnoj fazi postupka.⁵

Prema tome, Odbrana je bila obavezna da priprema svoj eventualni dokazni postupak tokom celog postupka.

10. Veće je prenelo stranama u postupku svoje preliminarno mišljenje da su dva meseca dovoljna da odbrana pripremi svoj eventualni dokazni postupak. Odbrana je međutim navela da joj je potrebno najmanje četiri meseca. Veće je – iz predostrožnosti, zbog posebnih okolnosti koje utiču na ovo suđenje, kao i zbog odgovornog i kompetentnog načina na koji je odbrana generalno vodila postupak do sada – voljno da prihvati tvrdnju odbrane po ovom pitanju i naložice da se odbrani odobri četiri meseca da nastavi s pripremanjima za svoj dokazni postupak. Veće će očekivati od odbrane da podnese temeljne podneske pre izvođenja svojih dokaza i da vodi veoma usredsređen i efikasan dokazni postupak.

⁵ *Tužilac protiv Milutinovića i drugih*, predmet br. IT-05-87-T, Nalog o završetku glavnog izvođenja dokaza tužilaštva, postupku u skladu s pravilom 98bis i podnescima odbrane na osnovu pravila 65ter, 5. mart 2007. godine, par. 4, na koji se upućuje u predmetu *Tužilac protiv Prlića i drugih*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka po zahtjevu da se utvrdi rok početka izvođenja dokaza odbrane i o novom rasporedu, 28. januar 2008. godine, str. 6; *Tužilac protiv Karadžića*, predmet br. IT-95-5/18-T, Nalog o rasporedu u vezi s okončanjem dokaznog postupka tužilaštva, podnescima na osnovu pravila 98bis i početkom dokaznog postupka odbrane, 26. april 2012. godine, par. 9.

Prevod

11. Pretresno veće smatra primerenim da odbrani odredi rok od šest nedelja pre početka njenog dokaznog postupka u kojem će ispuniti razne obaveze pre izvođenja dokaza odbrane.

E. Dispozitiv

12. Shodno tome, Pretresno veće, u skladu sa članovima 20 i 21 Statuta i pravilima 54, 54*bis*, 65*ter*, 67, 69, 70, 75, 84, 85, 92*bis*, 92*quater*, 94, 94*bis* i 98*bis* Pravilnika, ovim **NALAŽE** sledeće:

1. Zaključenje dokaznog postupka tužilaštva

- (a) Dokazni postupak tužilaštva smatraće se zaključenim (i) nakon završetka svedočenja poslednjeg svedoka tužilaštva ili nakon što je tužilaštvo iskoristilo vreme koje mu je dodeljeno za izvođenje dokaza, ili (ii) nakon što Veće izda odluku po poslednjem zahtevu u vezi sa dokazima – u zavisnosti od toga koje je kasnije.
- (b) Eventualne zahteve za prihvatanje dokaznih predmeta bez posredstva svedoka tužilaštvo će podneti najkasnije 30. septembra 2013. godine.

2. Postupak na osnovu pravila 98*bis*

- (c) Ukoliko odbrana odluči da iznese svoju argumentaciju na osnovu pravila 98*bis*, to će učiniti u roku od sedam dana nakon zaključenja dokaznog postupka tužilaštva i imaće jedan redovni radni dan za iznošenje svojih argumenata.
- (d) Tužilaštvo će izneti svoj odgovor na argumente odbrane na osnovu pravila 98*bis* drugog dana nakon što odbrana iznese te argumente i za to će imati jedan redovni radni dan.

3. Priprema i početak dokaznog postupka odbrane

- (e) Eventualni dokazni postupak odbrane će početi četiri meseca nakon (i) zaključenja dokaznog postupka tužilaštva (ukoliko ne bude postupka na osnovu

Prevod

- pravila 98*bis*) ili (ii) odluke Pretresnog veća po zahtevu odbrane na osnovu pravila 98*bis* (ukoliko se takav zahtev podnese i ukoliko mu ishod nije oslobađajuća presuda po svim optužbama).
- (f) Najkasnije šest nedelja pre početka dokaznog postupka odbrane, odbrana će obaviti sledeće zadatke u vezi s izvođenjem svojih dokaza:
- (i) podneće spisak svedoka koje namerava da pozove, i u njemu navesti sledeće:
- i. ime ili pseudonim svakog svedoka, uključujući ime samog optuženog, za slučaju da on, u skladu s pravilom 85(C), odluči da svedoči;
 - ii. rezime činjenica o kojima će svaki svedok svedočiti;
 - iii. tačke Optužnice o kojima će svaki svedok svedočiti;
 - iv. način svedočenja svakog svedoka;
 - v. procenu o tome koliko će vremena biti potrebno za svakog svedoka; i
 - vi. procenu ukupnog trajanja dokaznog postupka odbrane;
- (ii) podneće eventualne zahteve za zaštitne mere, uključujući zaštitne mere vezane za suđenje, kao što su pseudonim, izobličenje slike, izobličenje glasa ili svedočenje na zatvorenoj sednici;
- (iii) podneće eventualni zahtev za formalno primanje na znanje činjenica o kojima je presuđeno;
- (iv) uneće u sistemu *eCourt* i učiniti dostupnim (Veću, tužilaštvu i Sekretarijatu), u skladu s pravilom 67(A)(ii):
- i. kopije eventualnih izjava svih svedoka koje odbrana namerava da pozove da svedoče tokom izvođenja svojih dokaza; i

Prevod

- ii. kopije svih pismenih izjava ili transkripata u skladu s pravilom 92*bis* ili 92*quater* koje odbrana namerava da predloži tokom izvođenja svojih dokaza;
- (v) podneće eventualne zbirne zahteve na osnovu pravila 92*bis* ili *quater*;
- (vi) podneće spisak dokaznih predmeta koje namerava da ponudi tokom svog dokaznog postupka i uneće i obelodaniće preko sistema *eCourt* (Veću, tužilaštvu i Sekretarijatu) kopije tih dokaznih predmeta;⁶
- (vii) podneće spisak veštaka koje namerava da pozove i uneće i obelodaniće putem sistema *eCourt* (Veću, tužilaštvu i Sekretarijatu) *curricula vitae* i izveštaje (po potrebi prevedene na engleski) veštaka koje odbrana namerava da pozove; i
- (viii) obavestiće Veće, tužilaštvo i Sekretarijat o eventualnim uslovima na osnovu pravila 70 ili merama na osnovu pravila 54*bis* koje se primenjuju na svedočenje ili na dokumentarne dokaze;
- (g) Odbrana će podneti eventualne zahteve za prihvatanje izjava na osnovu pravila 92*ter* najmanje šest nedelja pre pristupanja relevantnog svedoka. Izmene izjave na osnovu pravila 92*ter*, ako ih ima, mogu se podneti Veću i tužilaštvu nakon što svedok stigne u Hag. Konačne izjave će biti obelodanjene najkasnije 24 sata (jedan radni dan) pre nego što svedok pristupi i to tako da su na radnim verzijama jasno obeležene sve izmene, na primer, korišćenjem funkcije "*track changes*" u Microsoft Word-u. Odbrani se preporučuje da izjave na osnovu pravila 92*ter* ažurira pre dolaska svedoka u Hag.⁷

⁶ Veće koristi ovu priliku da podseti odbranu da strane u postupku moraju da unesu i obelodane putem sistema *eCourt* prevod na engleski jezik svakog dokumenta na bosanskom/hrvatskom/srpskom najmanje mesec dana pre nego što će on biti korišćen u sudnici ili pre nego što bude podnet radi uvrštavanja u spis. Nalog u vezi sa smernicama za postupak za vođenje suđenja, 4. oktobar 2012. godine, Dodatak, par. 12; Nalog u vezi s prevodima, 18. septembar 2012.

⁷ Nalog u vezi sa smernicama za postupak za vođenje suđenja, 4. oktobar 2012. godine, Dodatak, par. 20.

Prevod

- (h) Odbrana može, na osnovu pravila 84, održati svoju uvodnu reč na početku svog dokaznog postupka i pre izvođenja svojih dokaza. Odmah nakon završetka svoje uvodne reči, odbrana će pozvati svog prvog svedoka.
- (i) Tužilaštvo će u roku od 30 dana od obelodanjivanja izveštaja veštaka podneti službenu obavest na osnovu pravila 94*bis*(B) u vezi s veštacima odbrane.

13. Pretresno veće može u vezi s gorenavedenim blagovremeno izdati dalje naloge, ukoliko je to primereno i neophodno kako bi se osiguralo pravično i ekspeditivno vođenje postupka.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je merodavan engleski tekst.

Dana 18. jula 2013. godine
U Hagu,
Holandija

/potpis na originalu/
sudija Guy Delvoie,
predsedavajući

[pečat Međunarodnog suda]